

Bjerkreim Vind AS
Dalane Vind AS
EWZ Måkaknuten Vind AS
EWZ Stigafjellet Vind AS
Norsk Vind Egersund AS
Norsk Vind Skinansfjellet AS
Norsk Vind Faurefjellet AS

Kristiansand 08.04.2019

Til: Norges Vassdrags- og energidirektorat

v/ Hilde Aass, Paul Barthel, Anne Johanne Kråkenes og Mathilde Berg

Søknad om godkjenning av revidert undersøkelsesprogram for hubro og trekkende rovfugl i Rogaland

Vi viser til konsesjonsvilkår knyttet til etterundersøkelser for hubro og trekkende rovfugl for åtte vindkraftprosjekt i Rogaland. Flere av vindkraftverkene er nå under etablering, og to av dem er allerede i drift. Etterundersøkelsene er derfor allerede startet for å sikre at vi får nødvendig datatilfangst før alle prosjektene settes i drift.

Under planleggingen av arbeidet er det avdekket at deler av de godkjente undersøkelsesprogrammene ikke er gjennomførbare, eller at de gir lite nyttig kunnskap om vindkraftverkens faktiske virkninger. Programmene for ulike prosjekter er også avvikende. På bakgrunn av dette er det utarbeidet et forslag til revidert og samordnet undersøkelsesprogram for vindkraftverkene i hele regionen.

Vi søker derfor med dette om godkjenning av et revidert undersøkelsesprogram for hubro og trekkende rovfugl for Bjerkreimsklyngen og Svåheia, samt godkjenning av undersøkelsesprogram for Egersund vindkraftverk.

I den grad hele eller deler av programmet ikke godkjennes, vil vi i nødvendig grad forholde oss til tidligere godkjente program. Vi ber derfor om en rask tilbakemelding på søknaden.

Bakgrunn

Konsesjonsvilkårene til de aktuelle vindkraftverkene er gjengitt under:

Eikeland-Steinsland, Skinansfjellet og Gravdal vindkraftverk, konsesjonsvilkår §9

Konsesjonærene skal utføre før- og etterundersøkelser for hubro og trekkende rovfugl. Rammen for og innhold i undersøkelsene skal utformes i samarbeid med NVE, og skal godkjennes av NVE.

Måkaknuten og Stigafjellet vindkraftverk, konsesjonsvilkår §14

[Tiltakshaver] skal delta i de pågående undersøkelsesprogrammene knyttet til virkninger for hubro og rovfugl som er igangsatt i Bjerkreimsclusterne

Bjerkreim Vind AS
Dalane Vind AS
EWZ Måkaknuten Vind AS
EWZ Stigafjellet Vind AS
Norsk Vind Egersund AS
Norsk Vind Skinansfjellet AS
Norsk Vind Faurefjellet AS

Kristiansand 08.04.2019

Egersund vindkraftverk, konsesjonsvilkår §11

Konsesjonær plikter å gjennomføre for- og etterundersøkelser av rovfugltrekk [og hubro jfr. OEDs stadfesting av konsesjonen]. Konsesjonær skal, i samråd med NVE, utarbeide et forslag til program for for- og etterundersøkelser. Dette programmet skal godkjennes av NVE. NVE skal drøfte programmet med Fylkesmannen før godkjenning

Svåheia vindkraftverk, konsesjonsvilkår §5

Det skal gjennomføres før- og etterundersøkelser for hubro, hekkende havørn og rovfugl på trekk. Opplegget for undersøkelsene skal utarbeides i samråd med Direktoratet for naturforvaltning. Basert på resultatene fra undersøkelsene skal konsesjonsmyndigheten vurdere nødvendige forebyggende tiltak i forbindelse med videre detaljplanlegging av vindkraftverket og ved vindkraftverkets driftsfase.

Faurefjellet vindkraftverk, tilleggsvilkår i OEDs vedtak av 16.11.2017

Tiltakshaver skal delta i og bidra forholdsmessig til de pågående før- og etterundersøkelsene av hubro og trekkende rovfugl som følger av konsesjonsvilkårene for til de andre vindkraftverkene i Bjerkreim.

Etterundersøkelsene for prosjektene i Bjerkreimsklyngen ble godkjent av NVE den 31.03.2011. Forslag til etterundersøkelser for Svåheia vindkraftverk er tidligere utarbeidet og forelagt Miljødirektoratet. Miljødirektoratet anbefalte i brev datert 28.03.2014 at etterundersøkelsene for Svåheia vindkraftverk ble innlemmet i undersøkelsene i resten av Bjerkreimsklyngen.

En faglig gjennomgang av de godkjente undersøkelsesprogrammene har vist at programmene kun er delvis gjennomførbare, samtidig som de ikke gir et hensiktsmessig kunnskapsgrunnlag knyttet til de faktiske virkningene av vindkraftverkene. For å sikre at undersøkelsene gir et best mulig kunnskapsgrunnlag, har vi i samarbeid med Ecofact utarbeidet et revidert forslag til program.

De reviderte undersøkelsesprogrammene er vedlagt søknaden. De viktigste endringene i undersøkelsesprogrammene er gjengitt under.

Endringer i undersøkelsesprogram - Hubro

Det godkjente etterundersøkelsesprogrammet for Bjerkreimsklyngen legger opp til registrering av ropende hanner og ungeproduksjon i to år; første gang ved første ordinære driftsår og andre gang ved år 4 eller 5. Dette vil dessverre ikke kunne gi noen tolkbare resultater. Hubroen lever svært lenge, og bestanden i området er med stor sannsynlighet mettet. En redusert ungeproduksjon eller en økt dødelighet hos de voksne hubroene vil ikke kunne bli registrerbar før etter lang tid.

Etterundersøkelsene må derfor pågå over lang tid, og det er nå lagt opp til at undersøkelsene pågår over en periode på 10-12 år frem til 2030.

Bjerkreim Vind AS
Dalane Vind AS
EWZ Måkaknuten Vind AS
EWZ Stigafjellet Vind AS
Norsk Vind Egersund AS
Norsk Vind Skinansfjellet AS
Norsk Vind Faurefjellet AS

Kristiansand 08.04.2019

Overvåkingen av territoriehevdende hanner, som har pågått siden 2007 (med unntak av året 2011), som en del av forundersøkelsene og senere som en del av det nasjonale overvåkingsprogrammet for hubro, vil fortsette. I tillegg vil de fem territoriene som i ulik grad overlapper med Egersund og Svåheia vindkraftverk bli innlemmet i denne overvåkingen. I motsetning til overvåking i kun to år etter utbygging, planlegges det nå at overvåkingen gjennomføres over en periode på 12 år, med registreringer i 2019, 2020 og påfølgende annethvert år frem til 2030.

En habitatvalg- og arealbruksanalyse vil gjennomføres som i opprinnelig undersøkelsesprogram, basert på GPS-merking av om lag 8 hubroer. Analysen baseres på tilsvarende resultater fra forundersøkelsen, og vil kunne gi nyttig og nødvendig grunnlag for å vurdere effekten av vindkraftverk på hubro.

Overvåkingen av ungeproduksjonen vil ikke fortsette, fordi materialet er for lite og fordi det er knyttet store registreringsvanskeligheter til denne metoden. I stedet vil dødeligheten hos voksne hubroer bli registrert ved bruk av DNA-analyser, dvs. innsamling av fjær som, basert på DNA-innhold, kan fortelle om utskifting av hekkende individer i et territorium. DNA-undersøkelsen vil pågå i 10 år fra 2019.

En sammenligning av dødeligheten hos voksne hubroer mellom vindkraftområder og et referanseområde utenfor vindkraftområdet vil, sammen med resultatene fra undersøkelsen av habitatvalg og arealbruk (satellittmerkingen), kunne gi viktig informasjon om i hvilken grad hubroen blir påvirket av vindkraftverk.

Endringer i undersøkelsesprogram - Trekkende rovfugl

Det godkjente programmet for etterundersøkelser av trekkende rovfugler er basert på tellinger av trekkende rovfugl etter samme mal som i forundersøkelsene. Undersøkelsene er planlagt gjennomført i to sesonger etter utbygging. I tillegg er det i etterundersøkelsesprogrammet for Bjerkreimsklyngen lagt opp til manuell registrering av død fugl i et forhåndsbestemt område rundt 16 vindturbiner. I programmet for Svåheia er kadaversøk ikke inkludert.

Ecofact har uttrykt faglig bekymring for metodikken som ligger til grunn for kadaversøk i det godkjente undersøkelsesprogrammet. Det er faglig begrunnet at bruk av trent hund er en langt mer effektiv metode for å lokalisere kadavre etter fuglekollisjoner i vindkraftverk enn bruk av personell. Samtidig er utvalget turbiner så lavt at det vil være vanskelig å danne seg et nøyaktig bilde av faktisk dødelighet.

Det reviderte undersøkelsesprogrammet legger derfor betydelig større vekt på kadaversøk. Det planlegges nå med søk rundt om lag 50% av alle turbiner (Antall økt fra 16 til 77), samtidig som søkeområdet rundt turbinene er økes betraktelig. Dette er i tråd med faglige anbefalinger, og vil gi en betydelig styrket forståelse av vindkraftverkens faktiske virkninger.

Bjerkreim Vind AS
Dalane Vind AS
EWZ Måkaknuten Vind AS
EWZ Stigafjellet Vind AS
Norsk Vind Egersund AS
Norsk Vind Skinansfjellet AS
Norsk Vind Faurefjellet AS

Kristiansand 08.04.2019

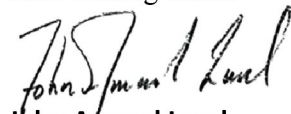
Trekktellingene planlegges gjennomført etter samme metodikk som benyttet i forundersøkelsene, men antallet dager det telles blir redusert til 10 per vindkraftverk, totalt 70 telledager per sesong. Undersøkelsen styrkes ved at tellingene gjennomføres koordinert og samlet for alle vindkraftverkene, noe som gir et bedre sammenlikningsgrunnlag enn hva som ligger til grunn for forundersøkelsene, hvor tellingene ble utført i ulike perioder og ulike år for de ulike prosjektene.

Tellinger og kadaversøk vil gjennomføres første gang i 2020, etter at alle vindkraftverkene er satt i drift. Andre gangs undersøkelse planlegges 3-5 år senere.

Oppsummering

Vi mener de reviderte undersøkelsesprogrammene vil gi et robust og omfattende kunnskapsgrunnlag for å vurdere virkningene av den pågående utbygging av vindkraft i regionen knyttet til rovfugltrekk og hubro. Vi ser frem til et spennende arbeid i tiden fremover, og håper og tror undersøkelsene vil bidra til å styrke kunnskapsgrunnlaget om vindkraftens virkninger på biologisk mangfold, både nasjonalt og internasjonalt.

Med vennlig hilsen

John Amund Lund
Norsk Vind Energi AS

Pete Seglem
Dalane Vind AS

Gustav Grumert
Eolus Vind Holding AS

Bjerkreim Vind AS
Dalane Vind AS
EWZ Måkaknuten Vind AS
EWZ Stigafjellet Vind AS
Norsk Vind Egersund AS
Norsk Vind Skinansfjellet AS
Norsk Vind Faurefjellet AS

Kristiansand 08.04.2019

Vedlegg:

Vedlegg 1 – Opprinnelig undersøkelsesprogram, Bjerkreimsklyngen

Vedlegg 2 – Opprinnelig undersøkelsesprogram, Svåheia

Vedlegg 3 – Nytt undersøkelsesprogram - Hubro

Vedlegg 4 – Nytt undersøkelsesprogram - Trekkende rovfugl